

ADHD:

Syndrom dziecka nadpobudliwego

zespół nadpobudliwości
psychoruchowej
z deficytem uwagi,
znany również jako
zespół hiperkinetyczny (HKS)

Prof. Dr G.-E. Trott Dr. F. Badura

RAZEM
ADHD
PRZECIWDZIAŁAMY

Stopka redakcyjna

INFORMACJE DLA RODZICÓW

Zespół nadpobudliwości
psychoruchowej z deficytem
uwagi, znany również
jako zespół hiperkinetyczny (HKS)
i „syndrom dziecka nadpobudliwego”
autorstwa **Prof. Dr. G.-E. Trott**
Dr. F. Badura

Wydawca:

Medice Arzneimittel

Pütter GmbH & Co. KG

Kuhloweg 37 - 39

58638 Iserlohn, Germany

1. ADHD (zespół nadpobudliwości psychoruchowej z deficytem uwagi, znany również jako zespół hiperkinetyczny (HKS) i „syndrom dziecka nadpobudliwego”)

Zespół nadpobudliwości psychoruchowej z deficytem uwagi (ADHD) jest traktowany jako choroba, a nie „produkt rzekomo niespokojnych czy nawet wrogich dzieciom czasów, w jakich żyjemy”, pomimo iż podobne doniesienia często pojawiają się w mediach. Bogaty dorobek badań naukowych na temat ADHD zaczął powstawać już w XIX wieku. W 1845 roku, niemiecki psychiatra - dr Heinrich Hoffmann - opublikował słynną książkę dla dzieci, zatytułowaną „Der Struwwelpete”: w której barwnie opisał „niespokojnego Filipa”- chłopca z zaburzeniami hiperkinetycznymi.

Pomimo iż w Niemczech wiedza na temat ADHD wciąż pozostaje na zaskakująco niskim poziomie, to w ostatnich latach coraz więcej naukowców rozpoczęło badania nad przyczynami i możliwymi sposobami leczenia tego schorzenia.

Na ADHD - o bardzo różnym nasileniu - **cierpi około 5% wszystkich dzieci**. Choroba dużo częściej dotyka chłopców niż dziewczynki.

Zazwyczaj ADHD jest diagnozowane w wieku szkolnym, ale objawy są często widoczne już wcześniej. Na ADHD mogą też cierpieć nastolatki i dorośli.

Poniższe objawy - występujące u dzieci pojedynczo lub zbiorowo przez okres kilku miesięcy - **są uważane za sygnały ostrzegawcze:**

Dziecko

- jest impulsywne (działa nie myśląc), zdaje się być niecierpliwe i niespokojne
- łatwo się rozprasza i traci koncentrację
- jest wciąż w stanie „gorączkowego pobudzenia”, biega lub chodzi tam i z powrotem bez celu
- rzadko potrafi usiedzieć spokojnie na miejscu
- jest nieuważne
- często zdaje się nie słuchać tego, co się do niego mówi
- często nie wypełnia poleceń rodziców i nauczycieli, wydaje się, że ich nie rozumie
- często nie kończy rozpoczętego zadania lub zabawy
- popełnia błędy wynikające z nieuwagi
- nie potrafi się spokojnie bawić
- często nie potrafi czekać na swoją kolej w grupie
- często wtrąca się lub rozmawia na zajęciach
- często dostaje nagany lub kary za złe zachowanie w szkole
- ma problem z ładnym pisaniem
- przeszkadza innym dzieciom podczas zabawy
- ma problemy z nawiązywaniem i utrzymywaniem przyjaźni
- często gubi i zapomina rzeczy
- często psuje różne przedmioty
- często spada z roweru, skutera, itp.
- uczestniczy w niebezpiecznych zabawach, nie wykazując przy tym lęku

Podsumowując: dzieci z ADHD mają upośledzoną umiejętność utrzymywania uwagi i kontrolowania swoich odruchów (działają nie myśląc); towarzyszy temu silny stan pobudzenia wewnętrznego.

Pomimo intensywnych badań nie udało się jeszcze ustalić ostatecznej przyczyny ADHD. Jednak badacze stwierdzili, że pewną rolę odgrywają tu czynniki genetyczne. Dzieci z ADHD - czterokrotnie częściej niż inne dzieci - mają hiperkinetyczne rodzeństwo, rodziców lub innych krewnych.

Większość badaczy zgadza się, że choroba posiada podłoże biologiczne, m.in. jest nim zakłócenie procesów chemicznych w mózgu. Uszkodzenia w okresie płodowym - spowodowane przez nikotynę lub alkohol - również zdają się mieć wpływ na niektóre dzieci z ADHD.

Prasa popularna jako przyczynę ADHD podaje alergię, lecz badania naukowe nie potwierdzają tej teorii.

Chociaż błędy wychowawcze w żadnym razie nie powodują wystąpienia zespołu hiperkinetycznego, to prawdopodobnie pogarszają jego objawy.

Jeżeli rodzice podejrzewają, że ich dziecko cierpi na ADHD, wówczas powinni poprosić lekarza rodzinnego, aby skierował dziecko do psychiatry dziecięcego, psychiatry dla nastolatków lub pediatry doświadczonego w leczeniu dzieci z ADHD. Ten, po przeprowadzeniu wymaganych badań, będzie mógł przedstawić rodzicom diagnozę i zasugerować odpowiednie leczenie. Dokładne badania fizyczne, neurologiczne i psychiatryczne są bardzo ważne, ponieważ objawy domniemanego zaburzenia hiperkinetycznego mogą być w rzeczywistości spowodowane innymi dolegliwościami fizycznymi lub emocjonalnymi.

Terapia obejmuje zazwyczaj środki farmakologiczne, które są wyjątkowo skuteczne w połączeniu ze wskazówkami udzielanymi rodzicom i nauczycielom oraz stosowaniem innych psychoterapeutycznych form leczenia, dopasowanych do konkretnych potrzeb małego pacjenta.

Leczenie należy rozpocząć jak najwcześniej, aby uniknąć powstania dodatkowych zaburzeń u dziecka.

Lekarze muszą informować rodziców jak szybko i skutecznie rozpoznawać problemy dziecka i jak im zaradzić. Zarówno lekarze jak i rodzice powinni przekazywać niezbędne instrukcje nauczycielom, aby pomóc im - w możliwie najlepszy sposób - przystosować się do specjalnych potrzeb dziecka.

W przypadku niepodjęcia odpowiedniego leczenia, u małych pacjentów powstają zazwyczaj kolejne zaburzenia. Pomimo zdolności i inteligencji ich wyniki w szkole pogarszają się, a ciągłe porażki sprawiają, że tracą pewność siebie, stają się smutne lub agresywne. Ich zachowanie sprawia, że są nielubiani lub stają się postrachem dla rówieśników.

Te patologiczne zaburzenia behawioralne często przyjmują formę błędnego koła. Dzieci stwierdzają, że poprawa ich sytuacji jest praktycznie niemożliwa, nawet jeżeli się starają. W związku z tym zaczynają oczekiwać porażki, co wyrażają poprzez absolutną odmowę posłuszeństwa, bunt i upór, które tylko pogarszają istniejące objawy.

Niektóre dzieci z zaburzeniami hiperkinetycznymi przyjmują rolę „klasowego błazna” lub próbują się wyróżnić poprzez śmiałe wybryki lub robienie psikusów. Wszystko po to - aby pomimo swojego zachowania - zdobyć podziw i akceptację rówieśników.

Takie sytuacje przysparzają cierpienia także rodzicom. Telefony i doniesienia ze szkoły, na temat złego zachowania, stają się dla nich chlebem powszednim, podobnie jak nieustanne oskarżenia o niewłaściwe wychowanie dziecka. Rodzice - z powodu zachowania swoich dzieci - przestają być zapraszani na imprezy organizowane przez przyjaciół, przez co niektóre rodziny zaczynają żyć w izolacji. Nagany i kary stosowane wobec dzieci tylko pogarszają ich objawy.

Rodzice dzieci cierpiących na poważne zaburzenia hiperkinetyczne, nie leczone przez długi czas, często muszą samotnie borykać się z licznymi problemami w szkole jak i różnorodnymi problemami występującymi w sytuacjach społecznych.